

महाराष्ट्रातील प्रत्येक तालुक्यात प्रतिनिधी नेमणे आहे. बातम्या व जाहिराती ७५८८००५००२ या नंबरवर व्हाट्सअप करा.

महाराष्ट्रातील जनसामान्यांच्या न्याय्य व हक्कासाठी लढणारी शक्ती

महाराष्ट्र जनशक्ती

मुख्य संपादक : प्राचार्य डॉ. हसन इनामदार

छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद)

वर्ष : दुसरे

अंक : २६७ वा

दिनांक : २०/०८/२०२५

वार : बुधवार

निवृत्त न्यायमूर्ती बी सुदर्शन रेड्डी विरोधी पक्षाचे उपराष्ट्रपतीपदाचे उमेदवार

नवी दिल्ली : भारताने मंगळवारी उपराष्ट्रपतीपदाच्या निवडणुकीसाठी सर्वोच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश बी. सुदर्शन रेड्डी यांना उमेदवारी दिली. त्यांचा सामना एनडीएचे उमेदवार सी.पी. राधाकृष्णन यांच्याशी होईल.

७९ वर्षीय रेड्डी हे गुवाहाटी उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश आणि गोव्याचे पहिले लोकायुक्त होते. ते मूळचे संयुक्त आंध्र प्रदेशचे आहेत. २००७ मध्ये त्यांची सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती झाली.

विशेष म्हणजे दोन्ही उमेदवार दक्षिणेकडून आहेत.

निवृत्त न्यायमूर्ती रेड्डी हे आंध्र प्रदेशचे आहेत, तर सीपी राधाकृष्णन हे तामिळनाडूचे आहेत. राधाकृष्णन २० ऑगस्ट रोजी आपला उमेदवारी अर्ज दाखल करतील.

उपराष्ट्रपतीपदाच्या निवडणुकीसाठी ९ सप्टेंबर रोजी मतदान होणार आहे. त्याच दिवशी मतमोजणीही होईल. नामांकन दाखल करण्याची शेवटची तारीख २१ ऑगस्ट आहे. २५ ऑगस्टपर्यंत नामांकन मागे घेता येईल.

२१ जुलैच्या रात्री जगदीप धनखड यांनी अचानक राजीनामा दिल्यामुळे

उपराष्ट्रपतीपदाची निवडणूक होत आहे. ७४ वर्षीय धनखड यांचा कार्यकाळ १० ऑगस्ट २०२७ पर्यंत होता.

निवृत्त न्यायमूर्ती बी सुदर्शन रेड्डी यांचा जन्म ८ जुलै १९४६ रोजी झाला. त्यांनी बीए, एलएलबी केले आहे. २ मे १९९५ रोजी त्यांची आंध्र प्रदेश उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती झाली. त्यानंतर ५ डिसेंबर २००५ रोजी त्यांची गुवाहाटी उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधीश म्हणून नियुक्ती झाली. २०११ मध्ये ते सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश म्हणून निवृत्त झाले.

राहुल गांधींच्या नागरिकत्व प्रकरणावर युकेचा अहवाल

लखनौ : रायबरेली येथील काँग्रेस खासदार राहुल गांधी यांच्या नागरिकत्व प्रकरणी ब्रिटनमधून भारतात अहवाल आला आहे. त्यात पासपोर्टची प्रत, नागरिकांची माहिती आणि इतर माहिती समाविष्ट आहे. ही माहिती याचिकाकर्ता एस. विघ्नेश शिशिर यांनी दिली.

पुढील आठवड्यात अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या लखनऊ खंडपीठात या प्रकरणाची सुनावणी होऊ शकते. त्या काळात, ही कागदपत्रेदेखील खंडपीठासमोर ठेवली जातील. राहुल यांच्याकडे ब्रिटिश नागरिकत्व असल्याचा आरोप याचिकाकर्त्याने केला आहे. यावर उच्च न्यायालयाने सरकारकडून उत्तर मागितले होते. त्यानंतर केंद्र सरकारने ब्रिटिश सरकारला पत्र लिहून माहिती मागितली. ब्रिटिश सरकारने जुलैमध्ये पुष्टी केली की संबंधित माहिती भारतीय दूतावासाद्वारे भारत सरकारला पाठवण्यात आली आहे.

१ जुलै २०२४ रोजी कर्नाटकचे वकील आणि भाजप नेते एस. विघ्नेश शिशिर यांनी अलाहाबाद उच्च न्यायालयाच्या लखनौ खंडपीठात याचिका दाखल केली. यामध्ये त्यांनी राहुल गांधीकडे ब्रिटिश नागरिकत्व असल्याचा आरोप केला.

याचिकाकर्त्याचा दावा आहे की राहुल गांधी यांनी ब्रिटनच्या एका कंपनीत संचालक असताना स्वतःला ब्रिटिश नागरिक म्हणून घोषित केले होते. त्यांनी भारतीय नागरिकत्व कायदा, १९५५ च्या कलम ९(२) अंतर्गत राहुल गांधींचे नागरिकत्व रद्द करण्याची मागणी केली आहे.

१९ डिसेंबर २०२४ रोजी न्यायमूर्ती राजन राय आणि न्यायमूर्ती ओम प्रकाश शुक्ला यांच्या खंडपीठाने अतिरिक्त सॉलिसिटर जनरल (एएसजी) सूर्यभान पांडे यांना केंद्रीय गृह मंत्रालयाकडून माहिती मिळवण्याचे निर्देश दिले. गृह मंत्रालयाने उच्च न्यायालयाला सांगितले होते की त्यांनी युके सरकारला पत्र लिहिले आहे.

यानंतर २४ मार्च रोजी सुनावणी झाली. न्यायमूर्ती ए.आर. मसूदी आणि न्यायमूर्ती अजय कुमार श्रीवास्तव यांच्या खंडपीठाने राज्य सरकारला चार आठवड्यात स्थिती अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले होते. सरकारने ८ आठवड्यांचा वेळ मागितला होता.

२१ एप्रिल रोजी या प्रकरणाची पुन्हा सुनावणी झाली. उच्च न्यायालयाने केंद्र सरकारला राहुल गांधी ब्रिटिश नागरिक आहेत की नाही यावर १० दिवसांत उत्तर देण्यास सांगितले होते. न्यायालयाने म्हटले होते की, हा विषय राष्ट्रीय महत्त्वाचा आहे आणि त्यात विलंब स्वीकारार्ह राहणार नाही.

मुंबईत मोनो रेल अधांतरी अडकली : दोन तासानंतर काचा फोडून प्रवाशांची सुखरूप सुटका

मुंबई : चेंबूर ते भक्ती मार्ग दरम्यान एक मोनो रेल आज सायंकाळी 6.15 वाजताच्या सुमारास बंद पडली आणि एका बाजूला झुकली होती. सव्वातासाच्या प्रयत्नांनंतर प्रवाशांची सुखरूप सुटका

करण्यात आली आहे. दोन-तीन ठिकाणच्या काचा फोडून या प्रवाशांना मोनो रेलमधून बाहेर काढण्यात आले आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, तांत्रिक बिघाडामुळे ही घटना घडल्याचे मोनो रेल प्रशासनाकडून सांगण्यात आले. घटनेची माहिती मिळताच अग्निशमन दलाने तात्काळ घटनास्थळी धाव घेत, तीन स्नोकेल वाहनांच्या मदतीने अडकलेल्या प्रवाशांना बाहेर काढण्यासाठी मदतकार्य सुरू केले होते.

सव्वा तासाच्या प्रयत्नांनंतर अग्निशमन दलाकडून मोनो रेलच्या काचा फोडून आणि दरवाजा कापून प्रवाशांना बाहेर काढण्यात आले. तीन शिड्यांच्या मदतीने या प्रवाशांना खाली उतरवण्यात आले. या सर्व प्रवाशांची वैद्यकीय तपासणी करून त्यांना घरी सोडण्यात

येणार आहे.

चेंबूर ते भक्ती मार्ग दरम्यान धावणारी मोनोरेल म्हैसूर कॉलनी स्थानकाजवळ अचानक बंद पडल्याने प्रवाशी घाबरले होते. प्रवाशांनी आपत्कालीन परिस्थितीत तत्काळ मदतीसाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या 196 या क्रमांकावर संपर्क साधला. त्यानंतर एक दुसरी मोनोरेल मदतीसाठी दाखल झाली. परंतु त्याचा उपयोग झाला नाही. त्यानंतर मुंबई अग्निशमन दलाने घटनास्थळी धाव घेत तीन स्नोकेल वाहनांच्या साहाय्याने मदतकार्य सुरू केले.

मोनो रेल अधांतरी थांबल्यामुळे आतमध्ये असलेले एसी आणि दरवाजे दोन्ही बंद झाले होते. ज्यामुळे प्रवाशांची कुचंबणा झाली. प्रवाशी घामाघूम झाले, त्यांना श्वास घेण्यासही त्रास होत होता. आधीच लोकल सेवेच्या खोळंब्यामुळे

त्रस्त असलेल्या मुंबईकरांना आता मोनो रेलमधील या बिघाडामुळे आणखी एका त्रासाला सामोरे जावे लागले आहे.

म्हैसूर कॉलनी स्थानकाजवळील एका मोनोरेल ट्रेनला वीज पुरवठ्यात किरकोळ समस्या आली आहे. आमचे ऑपरेशन आणि देखभाल पथक आधीच घटनास्थळी पोहोचले आहेत आणि ते लवकर सोडवण्यासाठी काम करत आहेत. सध्या, वडाळा आणि चेंबूर दरम्यानच्या सेवा एकाच मार्गावर सुरळीत सुरू आहेत. तुमच्या संयमाबद्दल आम्ही तुमचे मनापासून आभार मानतो आणि तुमची सुरक्षितता आमची सर्वोच्च प्राथमिकता आहे याची खात्री देतो. खात्री बाळगा, सामान्य सेवा लवकरात लवकर पूर्ववत केल्या जातील, असे एमएमआरडीएने सांगितले होते.

विद्यापीठात 'विभाजन एक विभिषिका स्मृतिदिन' व्याख्यानाचे आयोजन

छत्रपती संभाजीनगर (प्रा. शिवाजी गायकवाड) : पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदी यांनी १५ ऑगस्ट २०२१ रोजी लाल किल्ल्यावरून आपल्या भाषणात १४ ऑगस्ट या दिवशी 'विभाजन एक विभिषिका स्मृतिदिन' म्हणून पाळण्याबाबत घोषणा केली होती. कोट्यावधी लोकांनी आपल्या घरादारांचा त्याग केला होता.या दिवशी लोकांनी दिलेल्या बलिदानाची व विभाजनाच्या वेळी झालेल्या वेदना, त्रास व दुःख यांचे स्मरण करून सदर दिवसाच्या इतिहासाची युवकांना जाणीव व्हावी म्हणून दरवर्षी १४ ऑगस्ट हा दिवस विभाजनः एक विभिषिका स्मृतिदिन म्हणून पाळण्यात येईल असे आवाहन केले आहे. याचे औचित्य साधून दि.२० ऑगस्ट २०२५ रोजी. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा

विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर, इतिहास आणि प्राचीन भारतीय संस्कृती विभाग यांच्या वतीने "विभाजन : एक विभिषिका स्मृतिदिन व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले आहे. सदर व्याख्यानः एम.ए. प्रथमवर्ष राज्यशास्त्र विभागाचा हॉल, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर. येथे दि. २०/०८/२०२५ वेळ : दु. ३:३० वाजता होणार आहे. तरी या व्याख्यानाचा लाभ इतिहास प्रेमी व युवकांनी घ्यावा असे आवाहन इतिहास विभागाच्या वतीने करण्यात आले असून यात प्रमुख व्याख्याते म्हणून भरत उत्तमराव आमदापूर (उदगीर जि. लातूर) हे व्याख्यानाचे पुष्प गुंफणार आहे. या कार्यक्रमासाठी प्रा.डॉ. व्यंकटेश लांब,

व्यवस्थापन परिषद सदस्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर यांची प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे तर कार्यक्रमांच्या अध्यक्ष स्थानी प्रा. डॉ. वाल्मिक सरवदे प्र-कुलगुरू, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर हे राहणार आहे. तरी या व्याख्यानाचा जास्तीत जास्त लाभ घ्यावा असे आवाहन प्रा. डॉ. गीतांजली बोराडे विभाग प्रमुख, इतिहास विभाग, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर, प्रा. डॉ. प्रशांत अमृतकर कुलसचिव, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर. यांनी केले आहे. तरी याची नोंद इतिहास प्रेमी युवक व विद्यार्थी यांनी घ्यावी असे कळवले आहे.

राष्ट्रीय स्पर्धेत के आर एस स्पोर्ट्स अकॅडमीचे खेळाडू नॅशनल चॅम्पियन

छत्रपती संभाजीनगर : दि. ७ ते १० ऑगस्ट नुकत्याच उत्तराखंड डेहराडून येथे संपन्न झालेल्या राष्ट्रीय ऍक्रोबॅटिक्स जिम्नॅस्टिक स्पर्धेमध्ये के आर एस स्पोर्ट्स अकॅडमी पडेगाव चे छत्रपती संभाजीनगरचे खेळाडू सौम्या सुनिल म्हस्के, सलोनी सुनिल म्हस्के, प्रिया आनंदा आगीवाल, कु. शुभम सुनील सरकटे व कू. रिद्धी सचिन जैस्वाल यांनी सुवर्ण पदक पटकावले. तर साहिल दिपक माळी, हर्षल राहुल आठवले यांनी रौप्य पदक पटकावले मागील ४ वर्षांपासून राष्ट्रीय स्पर्धेत अकॅडमी जिल्यास आणि राज्यास अनेक पदक मिळवून दिले आहेत. या स्पर्धेत एकूण ७ सुवर्ण, २ रौप्य व २ कांस्य अशी ११ पदके के आर एस स्पोर्ट्स अकादमीच्या खेळाडूंनी महाराष्ट्रासाठी जिंकली. महाराष्ट्र संघाचे मुख्य प्रशिक्षक पदी आंतरराष्ट्रीय प्रशिक्षक, पंच अकॅडमीच्या कोषाध्यक्षा शिवछत्रपती पुरस्कार

प्राप्त सौ. ज्योती शिंदे (मोरे) यांची निवड करण्यात आली होती. तसेच जिम्नॅस्टिक्स फेडरेशन ऑफ इंडिया यांच्याकडून अंतर राष्ट्रीय पंच प्रा प्रविण रावण शिंदे यांची स्पर्धेत निवड करण्यात आली होती. या खेळाडूंचे व प्रशिक्षक यांचे महाराष्ट्र जिम्नॅस्टिक्स संघटनेचे अध्यक्ष श्री संजय शेते, उपाध्यक्ष डॉ आदित्य जोशी, सचिव डॉ. मकरंद जोशी, डॉ सागर कुलकर्णी छत्रपती संभाजीनगर जिल्हा जिम्नॅटिक्स संघटनेचे अध्यक्ष अॅड. संकर्षण जोशी, उपाध्यक्ष डॉ रणजीत पवार, सचिव श्री हर्षल मोगरे, डॉ विशाल देशपांडे आणि के. आर. एस स्पोर्ट्स अकादमी अॅड जिम्नॅटिक्स केंद्राचे अध्यक्ष श्री रावण शिंदे, उपाध्यक्ष शिवछत्रपती पुरस्कार प्राप्त श्री अरविंद शिंदे, तसेच सर्व पदाधिकाऱ्यांनी या सर्व खेळाडू, प्रशिक्षक तसेच पालकांचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या.

शहराला वाढीव पाणी पुरवठ्याचा आमचा पर्यायच यशस्वी ठरणार - राजेंद्र दाते पाटील

छत्रपती संभाजीनगर : आता कसोटी महानपालिकेच्या यंत्रणेची असून जर महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण आणि मनपा प्रशासन आमच्या पर्यायावर मेहनत घेतल्यास किमान चार ते पाच दिवसा आड पाणी मुख्य योजनेतील तांत्रिक चुका दुरुस्त होई पर्यंत देणे शक्य असून या मुळे पाणी पुरवठ्यातील अंतर किमान ५०% कमी करता येईल ही बाब आम्ही ०८ मे २०२५ रोजी गांधी स्मारक निधी सभागृह गांधी भवन समर्थनगर येथे भव्य पत्रकार परिषदेत हा विषय मांडताना स्पष्ट केले होते की, आता पाणी पुरवठा नियोजन करता येईल काय ? " अगदी जायकवाडी पासून पाईप लाईन नागमोडी टाकली आहे. ती सरळ करून नाही घेतली तर पाण्याच्या दबावा मुळे सतत पाईप लाईन फुटत राहील व पाणीपुरवठा नियोजन करणे अत्यंत जिकिरीचे होणार आहे चुकीच्या पाईप लाईन अंथरल्या गेल्यास भविष्यात हा सततचा त्रास मनपास होणार असून तांत्रिक दृष्ट्या अयोग्य अंथरलेली पाईप लाईन ताब्यात घेण्याची जनविरोधी कारवाई मनपाने करू नये. या जलवाहिन्या

भविष्यात फुटत राहिली तर त्यावेळी मनपाचे जे अभियंते काम करतील त्यांना सस्पेंड व्हायची वेळ येईल आणि महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण काम पूर्ण करून निघून जाईल. २५०० एमएमची पाईप लाईनचे काम संपुर्ण पणे संपून ती समाधानकारक टेस्टिंग नंतर पूर्णतः सुरू होत नाही तो पर्यंत तात्पुरती पाणी पुरवठा व्यवस्था म्हणून ९०० एमएम च्या लाईनचा पर्याय आम्ही स्वतः पुढे आणला होता व त्यासाठी आवश्यक असणारा निधी मिळावा म्हणून सतत पाठपुरावा आम्ही केल्याचे सर्वश्रुत आहे त्यामुळे ९०० एमएम ची लाईन तांत्रिक दृष्ट्या अधिक सक्षम करून घेणे अत्यावश्यक आहे. यात आज पर्यंत वॉटर ट्रीटमेंट प्लांट अद्यापही संपलेले नाही. वास्तवीक पाहता ९०० एमएम लाईन मधून ७५ एमएम डी पाणी पुरवठा होणे अपेक्षित आहे. परंतु याचे उत्तर कोण देणार ? एकच मोटार बसवलेली आहे आणि आश्चर्य म्हणजे या मोटारीवर मीटरच नाही. मग पाणी किती येते याचे मोजमाप मनपा कसे करणार ? आता या सगळ्याच लाईनचे गौड बंगाल असे आहे की, जुनी ७०० एमएम लाईन आणि जुनी १२०० एमएम लाईन ला चिकटून ही पाईप लाईन अगदी नागमोडी टाकली जात असल्याने ती एक तर सरळ रेषेत अलाईनमेंट नाही आणि म्हणून पाण्याच्या दबावा मुळे ती लाईन सतत फुटणार आहे. याची जबाबदारी कोणाची असेल ? हे सुद्धा निश्चीत करणे गरजेचे आहे. जुन्या ७०० एमएम लाईन आणि जुन्या १२०० एमएम लाईन मधून फक्त १२५ एमएम डी पाणी

मिळते आणि आमच्या सूचनेवर गांधीर्याने कारवाई केल्यास १२५ अधिक ७५ एमएम डी असे किमान २०० एमएम डी पाणी मिळू शकते त्यात सद्य स्थितीत मुख्य तांत्रिक अडचण ही आहे की, येऊ घातलेले हे पाणी कुठे साठवणार ? शेवटच्या नळ धारक ग्राहकास ते मनपा कसे पुरवणार ? याचे मनपा कडे उत्तरच नाही ? सगळा ढिसाळ कारभार सुरू आहे. " काही एक नियोजन नाही फिल्टर टँक म्हणजे जल शुद्धीकरण तात्काळ सुरू करून तिन्ही पंप चालू केल्या शिवाय पर्याय नाही " असे सगळे आम्ही भव्य पत्रकार परिषदेत स्पष्ट केले असल्याचे पीपल्स फोरम फॉर सोशल कॉज चे सचिव व जेष्ठ जल अभ्यासक डॉ राजेंद्र दाते पाटील यांनी स्पष्ट केले होते. पाणीपुरवठा करण्यासाठी विविध भागातील जलकुंभ तत्काळ बांधकाम करून ते उभारून वाढीव पाणी पुरवठा होणे आवश्यक असून आता अती महत्वाचा प्रश्न आहे की, जलकुंभ नाही तर शेवटच्या ग्राहका पर्यंत जल पुरवठा कसा करणार ? शुद्धीकरणकेलेले पाणी नक्षत्रवाडी येथीलसंतुलित जलकुंभात (एमबीआर) पडले आहे. त्यामुळे शहराला ७० ते ७५ एमएम. डी वाढीव पाणी देण्याचे आव्हान मनपा समोर असून अंतिम योजना पूर्ण केल्याशिवाय कुठलीही योजना जसे ७०० मिलीमीटर व्यासाची जलवाहिनी बंद केली तर कमी पडणारे पाणी कसे उपलब्ध करणार ? याचे सुद्धा नियोजन होणे आवश्यक असल्याचे पीपल्स फोरम फॉर सोशल कॉज चे सचिव व जेष्ठ जल अभ्यासक डॉ राजेंद्र दाते पाटील यांनी स्पष्ट केले होते.

१२ वी सायन्स व B.Sc. पास विद्यार्थ्यांसाठी

शासन मान्यताप्राप्त जॉबगॅरंटी कोर्सेस

DMLT

कालावधी २ वर्ष
पात्रता : १२ वी सायन्स

PGDMLT

कालावधी दिड वर्ष (३ सेमिस्टर)
पात्रता : B.Sc.
(Microbiology, Chemistry, Botany, Zoology, Biochemistry, MLT, CLS)

X-RAY

कालावधी १ वर्ष
पात्रता : १० वी, १२ वी पास

C.T.SCAN

कालावधी १ वर्ष
पात्रता : १० वी, १२ वी पास

E.C.G.

कालावधी १ वर्ष
पात्रता : १० वी, १२ वी पास

O.T. TECHNICIAN

कालावधी २ वर्ष
पात्रता : १० वी, १२ वी पास

PG RADIOLOGY

कालावधी दिड वर्ष (३ सेमिस्टर)
पात्रता : B.Sc. Physics

रेडिओलॉजी

कालावधी २ वर्ष
पात्रता : १२ वी सायन्स पास

फिजिओथेरेपी

कालावधी २ वर्ष
पात्रता : १२ वी सायन्स पास

ऑप्थोमेट्री

कालावधी २ वर्ष
पात्रता : १२ वी सायन्स पास

9405109103 | 8830838903

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे जयंतीनिमित्त कविसंमेलन रंगले

जालना : लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या जयंतीनिमित्त जालना शहरातील नागसेन ग्रंथालयात आयोजित कविसंमेलन उपस्थित कवींच्या बहारदार काव्यरचनांनी चांगलेच रंगले. रविवार, १७ ऑगस्ट रोजी सायंकाळी सहा वाजता ही काव्यमैफल सजली. या कवी संमेलनाच्या अध्यक्षस्थानी ज्येष्ठ साहित्यिक राम गायकवाड हे होते. यावेळी अस्मितादर्श साहित्य संमेलनाचे माजी अध्यक्ष डी.बी. जगतपुरिया, ज्येष्ठ समाजसेवक रमेश डेहेडकर, नागसेन ग्रंथालयाचे अध्यक्ष राजेश राऊत, ज्येष्ठ विचारवंत डॉ. विजय कुमठेकर यांची प्रमुख उपस्थिती होती. यावेळी कवी प्रा. अशोक खेडकर यांनी सादर केलेल्या 'गोला काळ पुढे जरी, आम्ही तिथेच राहिलो, दगडांने पांघरली वस्त्रे, आम्ही उघडेच राहिलो.. 'या गजलेने रसिकांनी उत्स्फूर्त दाद दिली. ज्येष्ठ गझलकार सुनील लोणकर यांनी 'गुरुजी खरंच, शाळा सुटल्यावर मी बेछूट झालो.. ही रचना सादर केली. डॉ. प्रभाकर शेळके यांनी गायलेल्या 'अशी छक्कड लावणी मैना गावावर राहिली मुंबईच्या काळजाची कशी जीवाची काहेली', या रचनेला रसिकांनी टाळ्यांच्या कडकडाटात दाद दिली. मनीष पाटील यांनी 'हल्ली तो एकटाच जागत असतो रात्रभर..' ही रचना सादर केली. शिवाजी तेलंगे यांनी 'नवीन एक सूर्य असावा, नवीन एक

चंद्र असावा..' ही कविता सादर केली. कवी दिनेश शेळके यांनी 'अण्णाभाऊ तुम्ही कामगारांची, कष्टकऱ्यांची खरी ओळख आहात..' ही कविता ठेवली. आबासाहेब म्हस्के यांनी 'काय फरक पडतो सोशल मीडियावर सतत टिवटिव करण्यात, काय घंटा फरक पडतो गॅड्याची कातडी घातलेल्या लोकांना..' ही विद्रोही रचना सादर केली. तर भीम सूर्याचा किरण तू, शब्दात विद्रोह पेरत गोलास..' ही अण्णा भाऊ साठे यांच्या कार्याची महती सांगणारी रचना प्रदीप घाटेसाठी रचना सादर केली. कवी सुहास पोतदार यांनी 'कुठल्याच कबरीत तारीख गाडलेली नाही, इतिहास सारा शूर बेइमानांनी लिहिला आहे..' ही विद्रोह करणारी रचना सादर केली. 'हे माय काय सांगू तुला जग सारे बदललंय..' ही कवी सजेंराव खरात यांनी कविता सादर केली. कवी कैलास भाले यांनी सादर केलेल्या 'मी दिवसभर ध्वजासारखा फडफडून तडफडत राहतो मांगवाड्यावर आणि सायंकाळी शाळेचा झेंडा उतरवून परत घरी येतो रानांत वासरू हरवलेल्या गाईसारखा व्याकूळ..' रचनेने रसिकांना अंतर्मुख केले. तर कवी किशोर भालेराव यांनी सादर केलेली 'तुमच्या दीड दिवसावर अनेकानी पीएचड्या केल्या. त्यांच्या माथ्यावर डॉ. म्हणून पदवी शोभून दिसू रायली, पण आमच्यासारखे बेरोजगार अजूनही भाकरीच्या गोलातून बाहेर पडले नाही,

त्याचे काय? अशा शब्दात व्यवस्थेला प्रश्न विचारणारी धारदार रचना सादर केली. यावेळी कवी रेखा गतखणे, कांचन थोरवे, समाधान खाडे, डॉ. राज रणधीर, जीजा वाघ, बी.जी. श्रीरामे, लक्ष्मीकांत दाभाडकर यांनीही बहारदार रचना सादर केल्या. यावेळी साहित्यिक डी.बी. जगतपुरिया विज्ञानवाद अंगिकारावा याबाबत एक रचना सादर करीत मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष राम गायकवाड यांनीही एक कविता सादर केली. डॉ. विजय कुमठेकर यांनी मार्गदर्शन केले. प्रास्ताविक राजेश राऊत यांनी केले. सूत्रसंचालन कवी प्रा. पंढरीनाथ सारके यांनी केले. कवी कैलास भाले यांनी आभार मानले. ^Δ निसर्गनियम, पर्यावरणावरही रचनाया कवी संमेलनात कवी गणेश खरात यांनी माणसांना निसर्ग नियमांची आठवण करून देणारी 'पाखरं, गुरंढोरं निसर्गाने उपजत घालून दिलेला जगण्याचा धर्म पाळतात, अन् बुद्धिजीवी माणसं मात्र मेंदूमध्ये धर्माला पेटवून रस्त्यावर होळी खेळतात..' रचना सादर केली. तर पत्रकार कवी विनोद काळे यांनी 'चंगळवादी संस्कृतीचे इथे सोहळे दाटले, वसाहतवादी माणसाने निसर्गालाच लुटले..' ही अस्वस्थ पर्यावरणाबाबतची रचना सादर केली. यावेळी रसिकांनी या रचनांना उत्स्फूर्त दाद दिली.

भाषा, साहित्य, संस्कृती आणि संशोधन परिषदेची जालना जिल्हा कार्यकारिणी जाहीर

जालना (प्रतिनिधी) : भाषा, साहित्य, संस्कृती आणि संशोधन परिषदेच्या जिल्हा कार्यकारिणीची साहित्य परिषदेच्या नियमानुसार दर तीन वर्षांनी पुनर्बांधणी केली जाते. आज जालना येथे साहित्य परिषदेचे संस्थापक अध्यक्ष डॉ. सजेंराव जिगे यांच्या प्रमुख उपस्थितीमध्ये जालना जिल्हा कार्यकारिणीची अधिकृत घोषणा करण्यात आली. भाषा, साहित्य, संस्कृती आणि संशोधन परिषदेच्या जालना जिल्हाध्यक्षपदी प्रसिद्ध कथाकार डॉ. सत्यशीला तौर यांची, तर सचिवपदी मराठी विभागप्रमुख कवी डॉ. वासुदेव उगले यांची सर्वानुमते निवड करण्यात आली. साहित्य परिषदेच्या उपाध्यक्षपदाची जबाबदारी डॉ. सुहास सदाव्रते आणि वैशाली फोके यांच्याकडे देण्यात आली. कार्याध्यक्षपदी डॉ. उमेश मुंडे, सहसचिवपदी प्रा. बाबासाहेब वाघ व भारत एखंडे, कोषाध्यक्षपदी विशाल तौर, जिल्हा संगठकपदी डॉ. यशवंत सोनुने तर जिल्हा समन्वयकपदी डॉ. ऋषिबाबा शिंदे, सह-समन्वयकपदी ग्रंथपाल प्रा. राहुल अंभोरे यांची निवड करण्यात आली. प्रसिद्धीप्रमुखपदाची जबाबदारी

डॉ. बी.जी. श्रीरामे व अक्षय शिंदे यांना देण्यात आली. जिल्हा कार्यकारिणी मार्गदर्शकपदी डॉ. रावसाहेब ढवळे, प्रा. बसवराज कोरे, प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री, प्राचार्य डॉ. भगवान डोंगरे, प्राचार्य भगवानसिंह बैनाडे, अॅडव्होकेट प्रदीप कुलकर्णी, डॉ. पंडित रानमाळ, डॉ. राम रवनेकर यांची निवड झाली. जिल्हा कार्यकारिणी सदस्यपदी सुनील लोणकर, प्रा. के.एम. कांबळे, प्रा. वैशाली चौधरी, गणेश खरात, रत्नमाला मोहिते, प्रतिभा श्रीपत, डॉ. एकनाथ शिंदे, डॉ. केशव सोळंके, प्रा. अशोक खेडकर, डॉ. दादासाहेब गिन्हे, किशोर भालेराव, लक्ष्मण एखंडे, प्रा. गणेश सिरसाट, प्रा. संतोष मोरे, डॉ. प्रवीण चंदनशिखे, प्रा. उद्धव बिन्नीवाले, प्रा. बाबासाहेब खंडाळे, डॉ. शिवानंद मुंडे, डॉ. शिवाजी हिंगे, यांची निवड करण्यात आली. सदरील कार्यकारिणी निवडीच्या बैठकीसाठी भाषा, साहित्य, संस्कृती आणि संशोधन परिषदेचे केंद्रीय कार्याध्यक्ष डॉ. शिवाजी हुसे, सहसचिव डॉ. सुधाकर जाधव हे उपस्थित होते. निवड झालेल्या सर्व नूतन कार्यकारिणीचे उपस्थितांच्या वतीने स्वागत करण्यात आले.

ADMISSION OPEN

10th, 12th and Graduate Students
Government Recognised
Job Guarantee Courses

DMLT

P.G.DMLT

X-RAY

C.T-SCAN

E.C.G.

Radiology

Physiotherapy

Optometry

O. T. TECHNICIAN

PG Radiology

Contact:

9405109103

8830838903

बातम्या व जाहिरातीसाठी संपर्क 7588005002

महाराष्ट्रातील प्रत्येक तालुक्यात प्रतिनिधी नेमणे आहे.

कृपया दुपारी १२ ते रात्री ८ या वेळेत संपर्क करा.

संपर्क क्र. 7588005002

कालिकादेवी विद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी व्यसनमुक्तीची घेतली शपथ

शिरूर कासार : येथे, 'आदर्श शिक्षण संस्था बीड द्वारा संचालित, कालिकादेवी माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालयात, शिरूर (का.)पोलीस ठाणे व कालिकादेवी विद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'व्यसनमुक्ती अभियान' राबविण्यात आले. यावेळी विद्यालयाचे प्राचार्य केशव भांगे साहेब तसेच शिरूर पोलीस ठाण्याचे सहाय्यक पोलीस निरीक्षक मा.प्रवीण जाधव साहेब, व पोलीस ठाण्यातील मा.तुषार गायकवाड, मा.दिनकर कानडे व उबाळे साहेब यांच्या उपस्थितीत व्यसनमुक्तीची सामुदायिक शपथ घेण्यात आली. याबरोबरच व्यसनमुक्ती व जनसुरक्षा असा संयुक्त कार्यक्रमही घेण्यात आला. यावेळी मा.प्रवीण

जाधव साहेबांनी शालेय विद्यार्थ्यांना समस्या विषयी विचारना केली. विद्यालयामध्ये बाहेरच्या मुलांकडून शिस्त बिघडविण्याचे काम होते का? शाळा व महाविद्यालय भरतांना किंवा सुटल्यावर बाहेर उपद्रव होतो का? तसेच टवाळखोर, व गुंडाकडून त्रास होतो का? किंवा मुलींची छेडछाड व पाठलाग केला जातो का? असे अत्यंत महत्त्वाचे प्रश्न सर्व विद्यार्थ्यांना विचारले. त्याचबरोबर व्यसनमुक्ती विषयी व सुरक्षा संदर्भात संपूर्ण माहिती सांगितली. तसेच विद्यालयाचे प्राचार्य भांगे साहेब यांनी आपल्या भाषणातून सांगितले की, 'युवा वर्गात' व्यसनांचे प्रमाण झपाट्याने वाढत आहे. तंबाखू, सिगारेट, गुटखा व आमलीपदार्थ सेवनांने

भविष्यात आरोग्य धोक्यात येईल; आणि व्यसनधारी संकटाचे बळी ठरतील. त्यामुळे आपण व्यसनाच्या आहारी जाऊ नये. असा महत्त्वाचा सल्ला दिला. तेव्हा शिरूर (का.) पोलीस ठाणे व कालिकादेवी विद्यालयाने याकामी पुढाकार घेतला आहे. म्हणूनच पोलीस दलाच्या वतीने "अमली पदार्थ विरोधी सप्ताह" अनुशंगाने शिरूर (का.) तालुका 'नशामुक्त अभियान' राबविण्यात आले. यावेळी उपप्राचार्य प्रा. बसवेश्वर देशमाने पर्यवेक्षक जनार्दन काळे तसेच विद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

हिंगोलीतील नारायणा ई टेक्नो स्कूलला ठोकले सील

हिंगोली : हिंगोली शहरातील महावीर नगरातील नारायणा ई टेक्नो स्कूल मान्यता नसतानाही सुरु असल्याचे शिक्षण विभागाच्या चौकशीत स्पष्ट झाल्यानंतर वारंवार सूचना देऊनही शाळा बंद न केल्यामुळे शिक्षण विभागाच्या पथकाने मंगळवारी ता. १९ शाळेला सील ठोकले आहे. शाळेतील विद्यार्थी नजीकच्या शाळेत स्थलांतरीत करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

हिंगोली शहरातील महावीर नगर भागात नारायणा एज्युकेशन ट्रस्ट मुंबई संचालित नारायणा ई टेक्नो स्कूल मागील शैक्षणिक वर्षापासून सुरु करण्यात आली. इयत्ता पहिली ते आठवी पर्यंत असलेल्या या शाळेत सुमारे ३५० विद्यार्थी शिक्षण घेतात. मात्र सदर शाळेबाबत काही नागरिकांनी तक्रारी केल्या होत्या. सदर शाळेला हिंगोलीत मान्यता नसतानाही शाळा सुरु करण्यात आल्याचा आरोप करण्यात आला होता.

त्यावरून शिक्षण विभागाने या शाळेची चौकशी सुरु केली होती. त्यानुसार मुख्य कार्यकारी अधिकारी अंजली रमेश, शिक्षणाधिकारी प्रशांत डिग्रसकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली

गटशिक्षणाधिकारी चंद्रप्रकाश टेकाम, सुरेश सोनुने, कुलदीप मास्ट, विजय मानकर यांच्या पथकाने आज शाळेला भेट देऊन तपासणी केली. यामध्ये शाळा प्रशासनाला शाळेला मान्यता असल्या बाबत कुठल्याही प्रकारची कागदपत्रे सादर करता आली नाही. त्यामुळे सदर शाळा अनधिकृत असल्याचे जाहिर करून त्याबाबतचा फलक शाळेसमोर लावण्यात आला होता. या शिवाय शाळा बंद ठेवण्याचे आदेशही शाळा प्रशासनाला दिल्या होत्या.

मात्र शाळेला वारंवार नोटीस देऊनही शाळा बंद न केल्यामुळे आज शिक्षणाधिकारी प्रशांत डिग्रसकर, गटशिक्षणाधिकारी सुरेश सोनुने, विलास सदावर्ते, कुलदीप मास्ट, संतोष बांगर, वडकुते यांच्या पथकाने आज शाळेवर जाऊन शाळेला सील ठोकले आहे.

या संदर्भात शिक्षणाधिकारी डिग्रसकर यांनी सांगितले की, शाळेला मान्यता नसतानाही शाळा सुरु होती. वारंवार सूचना देऊनही शाळा बंद करण्यात आली नसल्याने आज शाळेला सिल ठोकले आहे. आता पालकांनी पत्र दिल्यानंतर त्यानुसार विद्यार्थी इतर शाळेत स्थलांतरीत केले जाणार आहेत.

प्रा. डॉ. धनंजय वडमारे, अध्यक्ष असोसिएशन ऑफ प्रिन्सिपॉल अँड टीचर एज्युकेटर्स पुणे, महाराष्ट्र राज्य यांच्या वाढदिवसानिमित्त सत्कार करताना मोनूज चे संचालक मुजीब खान सोबत पाणी प्रश्नाचे अभ्यासक आणि सिनियर फेलो डॉ. किशोर सूर्यवंशी, डॉ. नामदेव कचरे, राजेश लहरे आणि महाराष्ट्र जनशक्तीचे मुख्य संपादक प्राचार्य डॉ. हसन इनामदार दिसत आहेत.

डॉ. दत्ताभाऊ पाथीकर शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित मातोश्री डॉ. कंचन शांतीलालजी देसरडा पॅरामेडिकल कॉलेज.

बहुउद्देशीय आरोग्य कर्मचारी (MPW), आरोग्य निरीक्षक,
आरोग्य पर्यवेक्षक, स्वच्छता निरीक्षक

या पदासाठी आवश्यक असलेला शासनमान्य

Sanitary Health Inspector

सॅनेटरी हेल्थ इन्स्पेक्टर

या कोर्ससाठी प्रवेश चालू आहेत

बीबीका मकबन्याच्या मागे,
हनुमान टेकडीजवळ, पहाडसिंगपुरा,
छ.संभाजीनगर (औरंगाबाद.)

9405109103
8830838903

मुरुम येथील सिध्दयाप्पा मंदिरात शिवलिंग प्राण प्रतिष्ठापणा व अभिषेक

मुरुम (प्रा. सुधीर पंचगल्ले): उमरगा तालुक्यातील स्वातंत्र्यपूर्व काळातील मुरुम येथील सिध्दयाप्पा देवस्थानचा पाटील परीवाराच्या वतीने जिर्णोद्धार करण्यात आला आहे. सुंदर कलाकृतीने साकारलेल्या मंदिरात बुधवारी ष. ब्र. जयमल्लिकार्जुन शिवाचार्य महास्वामीजी यांच्या अमृत हस्ते शिवलिंग प्राण प्रतिष्ठापणा व अभिषेक संपन्न होणार आहे. यानिमित्त दोन दिवस विविध धार्मिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. मुरुम शहर हे एक ऐतिहासिक शहर म्हणून सर्वदूर प्रचित आहे. शहरात आजही पुरातन काळातील अनेक मूर्ती आढळून येतात. मुरुम शहरात मयूर राजाचा राज्य होते तेव्हा मुरुम शहराला मयूरपुरम असेही म्हणत असल्याची इतिहासात नोंद आहे.

स्वातंत्र्यपूर्व काळापासून असलेल्या पुरातन काळातील व मागील अनेक वर्षांपासून दुर्लक्षित असलेल्या मुरुम शहरातील श्री सिध्दयाप्पा मंदिराच्या जिर्णोद्धार करण्यात आला आहे. ४५५० स्क्वेअर फूट वसलेल्या दोन मजली मंदिराचे जिर्णोद्धार, सभामंडपाचे काम काशी, श्रीशैल्यम व उजैन पिठाचे विश्वस्त तथा जिल्हा बँकेचे चेअरमन तथा मंदिर ट्रस्टचे अध्यक्ष बापूराव पाटील व पाटील परिवाराने स्वनिधीतुन करण्यात आले आहे. मंदिराच्या कामासाठी कर्नाटक राज्यातील बदामी व बनशंकरी येथुन लाल कोरीव दगड व शिल्प मागवण्यात आले आहेत. अप्रतिम कलाकारी असलेल्या देखण्या मंदिरात मंगळवारी (दि.१९) शिवभजन व जागरणाचा कार्यक्रम संपन्न झाला. तर

बुधवारी (दि.२०) पहाटे ५ वाजता नारळी मठाचे श्री ष. ब्र. जय मल्लिकार्जुन शिवाचार्य महास्वामीजी यांच्या अमृत हस्ते शिवलिंग प्राण प्रतिष्ठापणा व अभिषेक संपन्न होणार आहे. यावेळी श्री. म. नि. प्र. राजशेखर महास्वामीजी, विरक्तमठ, नंदगाव, मुरुम येथील चरमूर्ती मठाचे श्री. म. नि. प्र. सिद्धमल्ल महास्वामीजी व केसरजवळगा मठाचे श्री. म. नि. प्र. श्री. विरंतेश्वर महास्वामीजी यांचे आशीर्वाचन लाभणार आहे. तर सकाळी ११ पासून ट्रस्टचे अध्यक्ष बापूराव पाटील यांच्या वतीने महाप्रसादाचे आयोजन करण्यात आले आहे. या कार्यक्रमासाठी पंचक्रोशीतील भाविककांनी लाभ घ्यावा असे आवाहन ट्रस्टचे अध्यक्ष बापूराव पाटील यांनी केले आहे.

राज कुंद्रा आणि क्रिकेटपटू हरभजन सिंग सुवर्ण मंदिरात पोहोचले

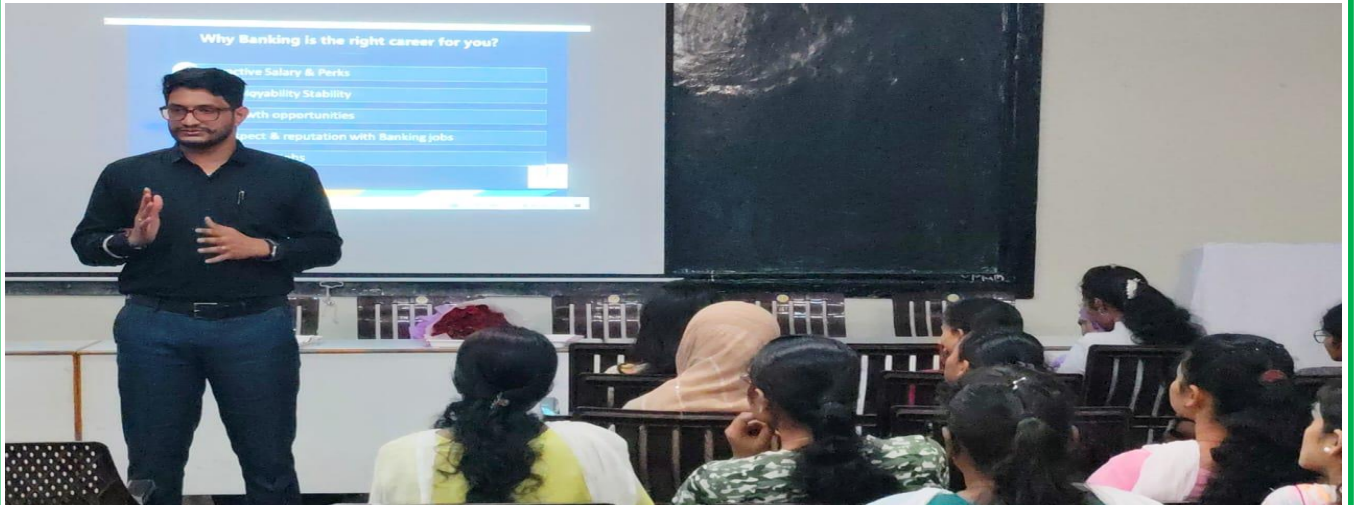
अमृतसर : शिल्पा शेड्डीचे पती राज कुंद्रा, क्रिकेटपटू हरभजन सिंगची पत्नी आणि अभिनेत्री गीता बसरा यांनी मंगळवारी त्यांच्या पतीसह सुवर्ण मंदिरात जाऊन पूजा केली. बॉलिवूड अभिनेता गोविंदाची पत्नी सुनीता आहुजा देखील त्यांच्यासोबत प्रार्थना करण्यासाठी आली होती. मेहेर या नवीन पंजाबी चित्रपटाच्या प्रदर्शनापूर्वी सर्व कलाकार पूजा करण्यासाठी आले आहेत, तर सुनीता आहुजा ब्लॉग बनवण्यासाठी आल्या आहेत. शिल्पा शेड्डीचे पती आणि उद्योगपती राज कुंद्रा त्यांच्या नवीन पंजाबी चित्रपट 'मेहेर' द्वारे पंजाबी इंडस्ट्रीत पदार्पण करणार आहेत. यामध्ये त्यांनी करमजीत सिंग नावाची व्यक्तिरेखा साकारली आहे. हा चित्रपट राकेश मेहता दिग्दर्शित करत आहेत आणि त्याचे चित्रीकरण मोहाली, चंदीगड येथे झाले आहे. राज यांच्या मते, या चित्रपटात

अॅक्शन, कॉमेडी आणि ड्रामा पाहायला मिळेल. राज म्हणाले की, कोणतेही काम सुरू करण्यापूर्वी प्रार्थना केली जाते, म्हणून ते वाहेगुरूंना प्रार्थना करण्यासाठी देखील आले आहेत. या चित्रपटात क्रिकेटपटू हरभजन सिंगची पत्नी गीता बसरा देखील दहा वर्षांनी चित्रपटसृष्टीत पुनरागमन करत आहे. त्यांनी सांगितले की, आता ही सुरुवात आहे आणि भविष्यातही त्यांचे अनेक प्रोजेक्ट दिसतील.

बॉलिवूड अभिनेता गोविंदाची पत्नी सुनीता आहुजा देखील मेहेरच्या स्टारकास्टसह पोहोचली. काही दिवसांपूर्वी तिने तिच्या नवीन प्रवासाची माहिती दिली होती आणि सांगितले होते की ती आता ब्लॉग बनवणार आहे. तिने चंदीगडमधील काली माता मंदिरापासून त्याची सुरुवात केली. त्यानंतर, ती आज टीमसह सुवर्ण मंदिरात पोहोचली आहे आणि मेहेर टीमसाठी एक ब्लॉग बनवत आहे.

प्रवेश सुरू
डी.एम.एल.टी.
P.G.DMLT
फिजोओथेरिपी
डिप्लोमा ऑप्थोमेट्री
OT टेक्नीशियन
X-Ray, ECG
रेडीओलॉजी
संपर्क
9405109103

आदर्श महाविद्यालय, उमरगा येथे रोजगार मेळावा

मुरुम (प्रा. सुधीर पंचगल्ले): दिनांक 18 ऑगस्ट 2025 रोजी आदर्श महाविद्यालय, उमरगा येथे पदवी व पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांसाठी रोजगार मेळावा आयोजित करण्यात आला.हा उपक्रम आदर्श महाविद्यालयातील अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष, प्लेसमेंट सेल व पुणे येथील जांब कनेक्ट इव्हेंट्स यांच्या संयुक्त विद्यमाने पार पडला. या मेळाव्याचे उद्दिष्ट —विद्यार्थ्यांनी पदवी/पदव्युत्तर शिक्षणातून मिळवलेले ज्ञान व्यावहारिक जगतात उपयोगात आणता यावे,

रोजगाराच्या संधी उपलब्ध व्हाव्यात आणि विद्यार्थ्यांमध्ये आवश्यक कौशल्ये, मूल्ये व गुण विकसित व्हावेत.या मेळाव्याच्या आदर्श महाविद्यालयाचे सन्माननीय प्राचार्य डॉ. राम सोलंकर हे होते. तर प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून श्री. ऋषिकेश खोत, श्री. जगताप व कंपनीचे संपर्क अधिकारी श्री. गायकवाड हे होते. कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक डॉ. लक्ष्मण बिराजदार यांनी केले तर आभार डॉ. अंकुश टाकळे यांनी मानले. प्राचार्य डॉ. राम सोलंकर यांनी विद्यार्थ्यांना

प्रेरणा देत सांगितले की —"ही सुवर्णसंधी साधून प्रत्येक विद्यार्थ्याने आपले भविष्य उज्ज्वल घडवावे." रोजगार मेळाव्याचा लाभ २५० हून अधिक विद्यार्थ्यांनी घेतला असून विद्यार्थ्यांच्या उज्ज्वल भविष्यासाठी हा उपक्रम मोलाचा ठरला आहे. या यशस्वी उपक्रमाबद्दल संस्थेचे अध्यक्ष मा. विनायकराव पाटील साहेब, सरचिटणीस मा. बसवराजजी पाटील साहेब, चिटणीस मा. रामकृष्णपंत खरोसेकर साहेब यांनी मनःपूर्वक कौतुक केले.

कालानुकरणीय इतिहास : वर्तमानकाळाला अनुकूल केलेला भूतकाळ

परिचय इतिहास हा केवळ तारखा, घटना आणि व्यक्तींची यादी नसून, तो भूतकाळ समजून घेण्याचा, त्यातील घडामोडींचा मागोवा घेण्याचा आणि त्या घडामोडींच्या सामाजिक, आर्थिक, राजकीय व सांस्कृतिक परिणामांचा अभ्यास करण्याचा शास्त्रीय प्रयत्न आहे. तो एक प्रकारे भूतकाळ आणि वर्तमान यामधील दुवा आहे. योग्य रीतीने अभ्यासलेला इतिहास आपल्याला केवळ काय घडले हे सांगत नाही, तर का घडले, त्यामागील कारणे काय होती, आणि त्यातून पुढे काय बदल घडले हेही उलगडून दाखवतो.परंतु इतिहास हा फक्त घडलेल्या गोष्टींचे प्रामाणिक चित्रण असावा, ही आदर्श कल्पना वास्तवात अनेकदा पूर्ण होत नाही. मानवी समाजात सत्ता, विचारधारा आणि पूर्वग्रह या गोष्टी इतक्या प्रभावी असतात की त्या इतिहासलेखनावर आपली छाप सोडतात. म्हणूनच इतिहासकथन अनेकदा वस्तुनिष्ठतेपेक्षा व्यक्तिनिष्ठतेकडे झुकते. सत्ताधारी वर्ग, प्रभावी सामाजिक गट किंवा विशिष्ट राजकीय चळवळी आपल्या विचारसरणीला पोषक असा इतिहास घडवतात आणि प्रसारित करतात. अशा वेळी भूतकाळाचे मूळ स्वरूप बदलते आणि तो "आजच्या गरजांसाठी घडवलेला भूतकाळ" बनतो.याच पार्श्वभूमीवर "कालानुकरणीय इतिहास" ही संकल्पना पुढे येते. हा शब्दप्रयोग अशा प्रवृत्तीचा निर्देश करतो जिथे भूतकाळातील घटना आणि व्यक्तींची प्रतिमा त्यांच्या मूळ कालखंडातील परिस्थितीवर आधारित न ठेवता, आजच्या मूल्ये, विचारधारा किंवा राजकीय हितांनुसार पुन्हा आकारली जाते. या प्रक्रियेत निवडक माहिती, भावनिक रंग, तसेच असुविधाजनक तथ्यांचे विलोपन यांचा मोठ्या प्रमाणात वापर होतो.आजच्या जागतिकीकरणाच्या आणि माहिती-तंत्रज्ञानाच्या युगात, इतिहासकथनाचे प्रसारण अधिक वेगाने आणि व्यापक प्रमाणावर होत असल्यामुळे कालानुकरणीय इतिहासाची प्रभावक्षमता अनेक पटींनी वाढली आहे. अशा इतिहासामुळे वर्तमानातील संघर्ष आणि तणाव अधिक तीव्र होऊ शकतात, तसेच भविष्यातील पिढ्यांची ऐतिहासिक जाण विकृत होण्याचा धोका निर्माण होतो. त्यामुळे या प्रवृत्तीचे स्वरूप, कारणे आणि परिणाम समजून घेणे हे आजच्या इतिहासशास्त्रातील महत्त्वाचे आव्हान ठरते.संकल्पना"कालानुकरणीय इतिहास" ही संज्ञा अशा इतिहासलेखनाच्या प्रवृत्तीला उद्देशून वापरली जाते जिथे भूतकाळातील घटना, व्यक्ती, आणि सामाजिक परिस्थिती यांचा अभ्यास त्यांच्या मूळ कालखंडातील संदर्भात न करता, आजच्या काळातील विचारसरणी, मूल्ये, आणि राजकीय हितांच्या प्रकाशात पुन्हा साकारला जातो. या प्रक्रियेत भूतकाळाचा मूळ स्वरूप विकृत होतो आणि एक "पुनर्रचित" इतिहास लोकांसमोर येतो.या प्रकारच्या इतिहासात, इतिहासकार किंवा सत्ताधारी घटक जाणीवपूर्वक किंवा नकळतपणे, निवडक घटना, विशिष्ट दृष्टिकोन, किंवा काही ठळक व्यक्तिचित्रण यांना प्राधान्य देतात. यामुळे संपूर्ण कालखंडाचा समतोल अभ्यास होण्याऐवजी एकाच बाजूचा, अनेकदा पक्षपाती, चित्र वाचकांपर्यंत पोहोचते.कालानुकरणीय इतिहासाचे मूळ कारण म्हणजे वर्तमानातील गरजा आणि विचारसरणीचे वर्चस्व. सत्ताधारी गट, राजकीय चळवळी, धार्मिक संघटना किंवा सांस्कृतिक संस्थांना त्यांच्या विचारांना समर्थन देणारा भूतकाळ हवा असतो. त्यामुळे इतिहासातील असुविधाजनक सत्ये लपवली जातात, तर सोयीची घटनाच पुढे आणून गौरवली जातात.या प्रकारच्या इतिहासाचे धोकादायक वैशिष्ट्य म्हणजे, एकदा हा विकृत इतिहास लोकांच्या मानसिकतेत रुजला की, तो त्यांच्यासाठी "अखंड सत्य" ठरतो. पुढील पिढ्या याच विकृत इतिहासावर आपली मते, भूमिका आणि राजकीय निर्णय तयार करतात, ज्याचा थेट परिणाम समाजाच्या एकात्मतेवर, धर्म-संवादावर, आणि राष्ट्रीय ऐक्यावर होतो.म्हणूनच "कालानुकरणीय इतिहास" ही संकल्पना केवळ शैक्षणिक चर्चेपुरती मर्यादित नाही, तर ती वर्तमानातील सामाजिक आणि राजकीय घडामोडींचे मूलभूत विश्लेषण करण्यासाठी अत्यंत महत्त्वाची ठरते.कालानुकरणीय इतिहासाची वैशिष्ट्येकालानुकरणीय इतिहास म्हणजे भूतकाळातील घटनांचे मूल्यांकन किंवा पुनर्लेखन करताना त्या काळातील वास्तव

बाजूला ठेवून वर्तमानातील मूल्ये, विचारधारा आणि राजकीय गरजा यांच्या आधारे इतिहासाची मांडणी करणे. या प्रवृत्तीची काही ठळक वैशिष्ट्ये ओळखता येतात, ज्यातून तिचा खरा स्वभाव आणि समाजावर होणारा परिणाम समजतो.१. वर्तमानकेंद्री दृष्टिकोनकालानुकरणीय इतिहासाचे पहिले महत्त्वाचे वैशिष्ट्य म्हणजे त्याचा वर्तमानावर जास्त भर असणे. इतिहासकार किंवा लेखक भूतकाळातील घटना आजच्या विचारसरणीच्या निकषांवर तपासतात. उदाहरणार्थ, १५व्या शतकातील एखाद्या राजाच्या निर्णयांचे विश्लेषण करताना त्या काळातील राजकीय, आर्थिक, धार्मिक बंधने न पाहता, २१व्या शतकातील लोकशाही, मानवी हक्क किंवा आधुनिक नैतिकतेच्या निकषांचा वापर केला जातो. यामुळे भूतकाळाचे वास्तव चित्र विकृत होते.२. निवडक तथ्यांचा वापरया प्रकारच्या इतिहासात फक्त त्या घटना, व्यक्ती किंवा स्रोत पुढे आणले जातात जे लेखकाच्या किंवा सत्ताधार्याच्या उद्दिष्टांना पूरक ठरतात. असुविधाजनक किंवा विरोधी पुरावे जाणूनबुजून दडपले जातात किंवा गौण मानले जातात. परिणामी, वाचकाला केवळ एकतर्फी आणि अपूर्ण माहिती मिळते.३. भावनिक भाषेचा वापरकालानुकरणीय इतिहासात तथ्यांपेक्षा भावनांना प्राधान्य दिले जाते. घटनांचे वर्णन करताना अतिशयोक्ती, उपमा, गौरवगान किंवा अपमानजनक शब्दांचा वापर केला जातो. यामुळे वाचकाच्या मनात संताप, अभिमान किंवा तिरस्कार जागृत होतो आणि तो वस्तुनिष्ठ विचार करण्याऐवजी भावनिक प्रतिक्रिया देतो.४. प्रतीक आणि भाषेचे रूपांतरमूळ काळातील संज्ञा, राजकीय संकल्पना किंवा सांस्कृतिक प्रतीकांचा वर्तमानातील अर्थ लावला जातो. उदाहरणार्थ, एखाद्या ऐतिहासिक पदवीला आजच्या काळातील समान पदाशी तुलना करून त्याचे चुकीचे अर्थ लावले जातात. त्यामुळे मूळ संदर्भ हरवतो आणि चुकीच्या कल्पना रूजतात.५. सत्ताकेंद्रित हेतुकालानुकरणीय इतिहासाची सर्वात प्रभावी वैशिष्ट्य म्हणजे त्याचा वापर सत्ताधार्यांच्या हितासाठी होणे. सरकार, धार्मिक संघटना किंवा विचारधारात्मक गट आपला राजकीय अजेंडा पुढे नेण्यासाठी भूतकाळाचे विशिष्ट रूपात पुनर्लेखन करतात. यामुळे लोकमानसावर नियंत्रण मिळवणे आणि विरोधी विचार कमकुवत करणे शक्य होते.६. दीर्घकालीन परिणामएकदा कालानुकरणीय इतिहास लोकांच्या मनात पक्का झाला की, त्याचा परिणाम पिढ्यानुपिढ्या राहतो. शालेय पाठ्यपुस्तके, लोकप्रिय साहित्य, चित्रपट आणि जनमाध्यमांतून हाच विकृत इतिहास पसरवला जातो. त्यामुळे पुढील पिढ्यांच्या ऐतिहासिक जाणीवा वस्तुनिष्ठतेपासून दूर जातात.७. शास्त्रीय पद्धतीचा अभावइतिहासाचा अभ्यास करताना मूळ कागदपत्रे, पुरावे, समकालीन साक्षीदारांचे लेखन आणि पुरातत्वीय सापड यांचा सखोल अभ्यास करणे गरजेचे असते. परंतु कालानुकरणीय इतिहासात या शास्त्रीय पद्धतीकडे दुर्लक्ष केले जाते. त्याऐवजी लोकप्रिय मते, लोककथा किंवा राजकीय भाषणे यांवर आधार ठेवला जातो.थोडक्यात, कालानुकरणीय इतिहास ही केवळ लेखनशैली नसून समाजाच्या ऐतिहासिक जाणीवा व विचारप्रणाली बदलवणारी प्रभावी प्रक्रिया आहे. यातून भूतकाळाचे मूळ स्वरूप नष्ट होऊन वर्तमानाच्या गरजेनुसार घडवलेली एक नवीन पण विकृत ऐतिहासिक प्रतिमा उभी राहते. म्हणून, याची ओळख पटवून त्यापासून सावध राहणे आवश्यक आहे.कालानुकरणीय इतिहासाचे परिणामकालानुकरणीय इतिहासाचा समाज, राजकारण आणि शैक्षणिक क्षेत्रावर दूरगामी परिणाम होतो. भूतकाळाला वर्तमानाच्या निकषांवर मोजून, त्याचे विकृत चित्र सादर केल्यामुळे केवळ ऐतिहासिक सत्य धूसर होत नाही, तर लोकमानसावरही खोल परिणाम होतो.सर्वप्रथम, इतिहासाची वस्तुनिष्ठता नष्ट होते. खऱ्या घटनेचा संदर्भ, परिस्थिती आणि त्या काळातील सामाजिक-राजकीय रचना लक्षात न घेता इतिहास लिहिला गेला, तर तो फक्त मतप्रदर्शन किंवा प्रचाराचे साधन बनतो. यामुळे भविष्यातील संशोधकांना खरी माहिती मिळणे कठीण होते आणि संशोधनाच्या प्रक्रियेत गोंधळ निर्माण होतो.दुसरे म्हणजे, लोकांमध्ये चुकीच्या समजुती पसरतात. जेव्हा इतिहासाचा आधार

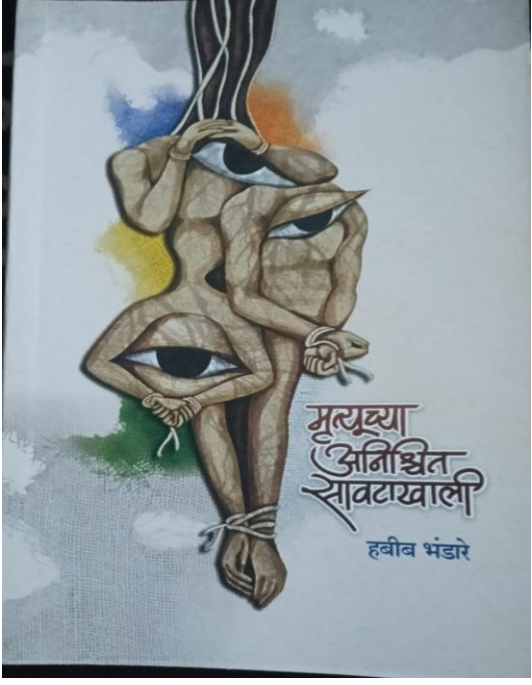
अपूर्ण किंवा निवडक पुराव्यांवर ठेवला जातो, तेव्हा वाचकाच्या मनात भूतकाळाविषयी एकतर्फी आणि बहुधा चुकीची प्रतिमा तयार होते. उदाहरणार्थ, एखाद्या ऐतिहासिक व्यक्तिमत्त्वाचे फक्त नकारात्मक किंवा फक्त सकारात्मक पैलू दाखवले, तर त्याचा खरा स्वभाव आणि कार्य अंधारात राहतो.तिसरा महत्त्वाचा परिणाम म्हणजे सामाजिक तणाव आणि संघर्ष वाढणे. कालानुकरणीय इतिहास अनेकदा जातीय, धार्मिक किंवा प्रादेशिक गटांमध्ये द्वेष पसरवण्यासाठी वापरला जातो. भूतकाळातील घटनांचे वर्तमानातील राजकीय संदर्भात पुनर्व्याख्यान केल्याने जुने वाद पुन्हा जागृत होतात आणि समाजात ऐक्याऐवजी फूट पडते.चौथ्यांदा, राजकीय सत्तेचा गैरवापर सुलभ होतो. जेव्हा सत्ताधारी किंवा प्रभावी गट इतिहासाचे नियंत्रण घेतात, तेव्हा ते आपल्या विचारधारेला योग्य ठरवण्यासाठी किंवा विरोधकांना कमकुवत करण्यासाठी भूतकाळाचा वापर करतात. अशा वेळी इतिहास हा सत्यशोधनाचा शास्त्र न राहता केवळ प्रचाराचे साधन बनतो.पाचवा परिणाम म्हणजे शिक्षण व्यवस्थेवर परिणाम. शालेय पाठ्यपुस्तकांमध्ये कालानुकरणीय इतिहास आल्यास, लहान वयातच विद्यार्थ्यांच्या मनात चुकीच्या कल्पना रुजतात. पुढील पिढ्यांना भूतकाळाचे वस्तुनिष्ठ, समीक्षात्मक आणि संतुलित आकलन होत नाही. यामुळे इतिहास अभ्यासाचा खरा उद्देश — भूतकाळातून शिकून वर्तमान व भविष्य सुधारण्याची क्षमता — कमी होते. शेवटी, संशोधन आणि विचारस्वातंत्र्याला धक्का बसतो. कालानुकरणीय इतिहासावर प्रश्न उपस्थित करणारे संशोधक किंवा लेखक अनेकदा राजकीय किंवा सामाजिक दबावाला सामोरे जातात. यामुळे मुक्तपणे चर्चा करण्याचे वातावरण मर्यादित होते, आणि इतिहासाचा विकास एकतर्फी दिशेने होतो. थोडक्यात, कालानुकरणीय इतिहासाचा परिणाम केवळ इतिहासशास्त्रावरच नाही, तर समाजाच्या विचारपद्धतीवर, राजकीय वातावरणावर आणि सांस्कृतिक ओळखीवरही खोलवर होतो. त्यामुळे इतिहास लिहिताना वस्तुनिष्ठता, समकालीन संदर्भाची जाणीव आणि सत्यनिष्ठा यांचा आग्रह ठेवणे अत्यंत आवश्यक आहे.कालानुकरणीय इतिहासाची उदाहरणे1. मध्ययुगीन शासकांचे वर्तमान राजकारणात पुनर्मूल्यांकनअलीकडील काळात काही ऐतिहासिक शासकांना फक्त धार्मिक दृष्टीकोनातून पाहिले जाते, परंतु त्याकाळातील राजकीय, आर्थिक आणि प्रशासनिक धोरणांकडे दुर्लक्ष केले जाते. यामुळे त्याच्या कारकिर्दीचे एकतर्फी चित्र तयार होते.2. स्वातंत्र्य चळवळीतील व्यक्तिमत्त्वांचे निवडक गौरव किंवा अवमूल्यनमहात्मा गांधी, सुभाषचंद्र बोस किंवा भगतसिंग यांसारख्या स्वातंत्र्यवीरांच्या कार्याचा अर्थ वर्तमानातील राजकीय विचारधारेनुसार लावला जातो. काही गट गांधींना नायक ठरवतात तर काही जण त्यांना दोषी ठरवतात, परंतु त्या काळातील राजकीय परिस्थिती आणि ब्रिटिश साम्राज्यवादाचा दबाव लक्षात घेतला जात नाही.3. जातीयगत किंवा प्रादेशिक संघर्षासाठी भूतकाळाचा वापरएखाद्या जाति किंवा प्रदेशाच्या गौरवासाठी इतिहासाचा निवडक भाग पुढे केला जातो आणि इतर समाजांविषयी नकारात्मक माहिती अधोरेखित केली जाते. उदाहरणार्थ, काही जातींच्या वीरकथांना वाढवून सांगितले जाते, तर प्रतिस्पर्धी गटाच्या भूमिकेचे महत्त्व कमी केले जाते.4. औपनिवेशिक काळाचे एकतर्फी चित्रणब्रिटिश राजवटीचे काही भाग फक्त शोषण व अन्याय यांच्या दृष्टीने दाखवले जातात, तर काही गट त्याच काळातील शिक्षण, रेल्वे, प्रशासन यांसारख्या बदलांचा अतिरेकी गौरव करतात. दोन्ही बाबतीत वास्तवातील संतुलन हरवते.ही उदाहरणे दाखवतात की इतिहासाच्या लेखनात जर समकालीन संदर्भ, पुरावे, आणि त्या काळातील मानसिकता न लक्षात घेतली तर तो इतिहास "कालानुकरणीय" बनतो, आणि त्यामुळे त्याचा समाजावर चुकीचा परिणाम होतो.इतिहासशास्त्रात "कालानुकरणीय इतिहास"चे स्थानइतिहासशास्त्र म्हणजे केवळ भूतकाळातील घटनांची नोंद ठेवणे नव्हे, तर त्या घटनांचे शास्त्रीय पद्धतीने विश्लेषण, मूल्यांकन आणि व्याख्या करणे. कोणताही ऐतिहासिक ग्रंथ किंवा संशोधन तेव्हाच प्रमाणभूत ठरते जेव्हा तो

त्या काळातील सामाजिक, आर्थिक, राजकीय, सांस्कृतिक व मानसिक परिस्थितीच्या अनुषंगाने लिहिला जातो. परंतु, कालानुकरणीय इतिहास हा इतिहासशास्त्राच्या या मूलभूत तत्त्वांना आव्हान देणारा प्रवाह आहे.कालानुकरणीय इतिहासात लेखक वर्तमानकालीन विचारसरणी, राजकीय अजेंडा किंवा वैयक्तिक श्रद्धा यांना आधार मानून भूतकाळातील घटनांचे पुनर्मूल्यांकन करतो. त्यामुळे भूतकाळातील घटनांची खरी कारणे, प्रेरणा आणि परिणाम हे विकृत स्वरूपात सादर होतात. हा दृष्टिकोन इतिहासाच्या वैज्ञानिक पद्धतीला बाधा आणतो, कारण तो पुराव्यांपेक्षा मतप्रवाहावर जास्त भर देतो.इतिहासशास्त्रात या प्रवाहाचे स्थान प्रामुख्याने एक इशारा किंवा चेतावणी म्हणून मानले जाते. संशोधक आणि इतिहासकार यांना हा प्रवाह आठवण करून देतो की, इतिहास लिहिताना किंवा शिकवताना "समयाचा संदर्भ" (Context of Time) अत्यंत महत्त्वाचा आहे. अन्यथा, इतिहासाचा अभ्यास केवळ प्रचारमाध्यम किंवा राजकीय हत्यार बनून राहतो.विद्यापीठीय अभ्यासक्रमांमध्येही "कालानुकरणीय इतिहास" ही संकल्पना इतिहासाच्या तत्त्वज्ञान, पद्धतीशास्त्र आणि समालोचन या विभागांत चर्चितली जाते. यात विद्यार्थ्यांना शिकवले जाते की, भूतकाळाचा अभ्यास करताना आपण "Presentism" म्हणजे वर्तमानकालीन निकष लादणे टाळावे, आणि त्या काळाच्या ऐतिहासिक वास्तवाशी न्याय करावा.यामुळे, इतिहासशास्त्रात कालानुकरणीय इतिहासाचा उपयोग एक "अभ्यासाचे उदाहरण" म्हणून होतो, ज्याद्वारे विद्यार्थ्यांना चुकीच्या पद्धतीने केलेल्या इतिहासलेखनाचे तोटे, तसेच वस्तुनिष्ठ संशोधनाचे महत्त्व पटवून देता येते.निष्कर्ष"कालानुकरणीय इतिहास" हा आधुनिक इतिहासलेखनातील एक धोकादायक प्रवाह आहे, जो भूतकाळाच्या वास्तवावर वर्तमानकाळातील विचारसरणी आणि पूर्वग्रह लादतो. इतिहासशास्त्राचे मूळ उद्दिष्ट म्हणजे भूतकाळातील घटनांचा वस्तुनिष्ठ, पुराव्याधारित आणि संदर्भानुसार अभ्यास करणे. पण जेव्हा लेखक वर्तमानातील राजकीय, सामाजिक किंवा धार्मिक दृष्टिकोनातून भूतकाळाचे पुनर्मूल्यांकन करतो, तेव्हा ऐतिहासिक सत्य विकृत होते आणि समाजात गोंधळ, विभाजन व गैरसमज निर्माण होतात.आजच्या काळात माहितीच्या झपाट्याने प्रसारामुळे हा प्रवाह अधिक वेगाने पसरत आहे. त्यामुळे इतिहासाचे विद्यार्थी, संशोधक आणि सर्वसामान्य वाचक यांनी "कालानुकरणीय इतिहास" ओळखणे, त्याचे धोके समजून घेणे आणि त्यापासून सावध राहणे अत्यावश्यक आहे. वस्तुनिष्ठता, शास्त्रीय पद्धत, आणि पुराव्यांचा सन्मान हीच खरी इतिहासशास्त्राची पायाभूत तत्त्वे आहेत.भूतकाळाचा अभ्यास हा केवळ घटनांची मांडणी नव्हे, तर त्या काळाच्या आत्म्याशी प्रामाणिक राहण्याचा एक बौद्धिक आणि नैतिक प्रयत्न आहे. म्हणूनच, "कालानुकरणीय इतिहास" हा केवळ एक अभ्यासविषय न राहता, इतिहासकारांना नेहमी सतर्क ठेवणारा आरसा ठरतो. वस्तुनिष्ठ आणि सत्यनिष्ठ इतिहासलेखन हाच समाजाच्या प्रगतीचा आणि एकतेचा खरा आधार आहे.

डॉ. शेख इस्माईल महेबुब
एम. ए. इतिहास, सेट, नेट, पीएचडी
मो. 95618 69402

मृत्यूच्या अनिश्चित सावटा खाली - जगण्याचं संचित मांडणारी कविता

कवीवर्य हबीब भंडारे साहित्य वलयांकित नावं.भोकरदन तालुक्यातील सिरसगाव(व्याघ्रूळ) हे गावं.कवीचं भावविश्व म्हणजेएका गावं खेड्यातील सर्वहारा पामर म्हणजे फकीर.'फकीर की लकीर' ही तकदिर बदलती है!महाराष्ट्र शासनाच्या उत्कृष्ट वाङ्मय निर्मितीचा कवी केशवसुत पुरस्कार,अखिल भारतीय मराठी साहित्य दरबारी निर्मात्रित कवी म्हणून नोंद.बाप,बापाचे जगणं, मम्मीने लोकांच्या शेतात रोजमजुरी करून लेकरांचा उदरनिर्वाह करतं, जीवाची खास्ता खाणारी आई,तर बाप, बस्तरवार, केदरखेड्याचा आणि आईतवार राजूरचा बजार.बुधवान्या हसनाबादचा बजार दानफिकरी ,दोमssदोमss शाहssदोम म्हणून फिकरी मागायचा.अनवानी बारा कोसाची पायपीट करत बापाने लेकरासाठी खास्ता खाल्या.कवीचं शालेय जीवनात वाचनाचं भरणं पोषण झालं.कवितेनं मान सन्मान मिळवून दिला.फकीर घरातील पहिला शिक्षक.आई वडीलांची दुःख यातनांची किनार या कवितेला असल्याने, गल्ली, मोहल्ला, मंदिर,मज्जित,गावं खेड्यातील जत्रा,तमाशा,लोककला,नाटक वाचन लेखन यामुळे जगण्याचे भान आले, अन् दुःख हरवून गेले.भूक पोटाचीअसते.मन भावनेचा आविष्कार हा माणूस म्हणून जगण्यात असतो.असं प्रचंड सखेद दुःख सान्या घरादाराने सोसलं.ती ठणक जेव्हा शब्दातीत होते तेव्हा अस्सल कविता जन्माला येते.या कवितेचा अनुबंध म्हणजे गाव खेड्यातील फकिर वस्तीचे खडतर यातनामय जगणं अतिशय मर्मग्राही चिंतनाने केले आहे.जसे "माझ्याअत वसलेलं, माणसांचं गाव केव्हाच

पेटलो आहे आतून,ही आतून पेटलेली माणूस अजून जीव लावतात कवितेला" बाप विहारीत पडल्यामुळे अंधू झालेला बाप पण कायम कष्टवंत हाताचा पाईक, घरादाराच्या चिल्यापिल्यासांठीचा संघर्ष करत हे मरण्याचे अनिश्चित सावट सारून जगण्याशी झुंज करतं बाप मायाळू बटवा होऊन जातो.*कुपोषित रात्रीला कुशीत घेऊन सांत्वन करणाऱ्या कामगार दिवसालाभक्कम सूर्यप्रकाशात सतावत राहते भूक मोर्चाच्या दंगलीचे भयवादी ग्रहण बेलगामी सरधोपट शब्दांच्या रहदारीतून..*(हटवादी संवेदनांचे बुजगावणे) ही कविता संयत मनोभूमिकेतून आपल्या सृजनशील भावनेचा निचरा करून जाते.मराठीकवितेच्या प्रांतात बोटावर मोजता येतील इतकेच कवी स्नेही खलील मोमीन,सय्यद अल्लाह उद्दीन,फारूख काझी,अजिम नवाज राही, रमजान मुल्ला,शफी बोलडेकर,ही प्रातिनिधिक गावं खेड्यातील नावे.हबीब भंडारे यांची कविता, वास्तवाचे जगण्याचे चटके प्रतित करणारी कविता.उपेक्षितांचे प्रचंड गरीबीची, झोपडपट्टीची, गावं वस्तीत एक अल्पसंख्याक झप्परबंद फकिर,मुल्ला,मौलवी यांच्या जगण्याची रोजमर्राची जिंदगानी,नमाज,कुराण पठण यांच्या पाक भावनेतून अल्लाहाची नमाज अदा करणे,ही भावना तर आहेच पण या फकीर मोहल्लातील रोजचे जनजीवन.पोटाच्या खळगीसाठीची वनवन.अतोनात हाल अपेष्टा सहन करीत.एक दुःखाची वेदना मुखर करणारी अतिशय प्रतिमा प्रतिकांची लय घेऊन सृजनशील भावनेचा कठ उजागर करीत कवी लिहितो,सर्वहारा वेदनेची कळ घेऊन येणारी कविता.माणूस म्हणून एका सृजन भावनेचा ओलावा असा की,एक पाक पवित्र भावना ही कविता देऊन जाते.*लेकरा बाळाच्या शपथा खाऊन, हजार पाचशेचा, रोजगार मिळवला बापानं, फाटलेला संसार फकिराचा नेटका केला मायीनं, निर्थक शिव्या शाप पचवले, इतरांचं ऐकूनबिकून कोसलं नाही स्वतःला,केला वास्तव परिस्थितीचा सामना,'देवा सर्वांचेच कर भला'हिच केली आयुष्यभर कामना.माय म्हणायची,"जिसका दिल हो झुठा-मूठा,होता उसके आँखो का आयना मी टूटा-फुटा!"(हिरव्या झाडांला लगडलेले व्यवहाराचे काळे डोळे)कवीचे गाव वस्तीत फकिर मुल्ला चे शिवारमाथ्याचं जगणं म्हणजे एक संघर्षमय जगण्याचा दस्तऐवज म्हणजे ही कविता आहे.सतत ही फिकीर घेऊन जगणारी माणसं.म्हणून या कवितेचा आत्मा सर्वहारा सामान्य मुसहल

मुष्किलतला माणूस आहे.मुलखावेगळी माणसं जसे कवी लिहितो,माणसं अशी मुलखावेगळी सोडून आता पळता ही येत नाही आणि माणसाना अशा टाळता ही येत नाही, जगण्याच्या दुनियेतील भयानवास्तव बघून आतल्याआत दीर्घकाळ जळता ही येत नाही, मृत्यूच्या अनिश्चित सावटाखाली जगणं सोडून माणसाला मरता येत नाही(मृत्यूच्या अनिश्चित सावटाखाली)ही सखेद वेदना मुखर होतांना या कवितेचा अनुबंध म्हणजे एकूण मुस्लिम समाज बांधवांच्या घटकातील माणूस म्हणून समाजभान देणारी जगण्याची संघर्ष कविता आहे.काही कविता संदर्भ,जसे *मायीच्या बोंबालावाणी हातात दिवसभराची कष्टाळू दैनंदिनी,संकटाचे अडखुत्तेदार खांब आणि हितशत्रूचे करंटे चक्रव्यूह,मायीच्या वाळलेल्या ब्रेडसारख्या छातीवर बसलेला अनैतिक काळ,हाडकुळ्या भिंतीचं घर, व्यवहारीक तंगीतलं प्रापचिक मौन,तगमगीचे दिवस,भळभळत्या चखमेला गोंजारणारा मायाळू हात, चिंतातुर मनाच्या टिचलेल्या काचा,या संपूर्ण कवितेचा आत्मा हा केवळ प्रतिकाचा नाही तर ही तत्कालीन गावगाड्यात जगण्याची उमेद घेऊन धडपडणारी कष्टवंत माय बाप आहेत.या कुडाच्या छप्पर भिंतीत हे कवी कुटूंब यातनेच्या या गचपटात आपल्या देहरुपी आत्म्याला जपतात,खपतात,राबतात,पण कुठेच दुःख ढगांचा लवलेशी मनावर दिसू देतं नाही हे अनिवार्य अनिश्चितेच सावट झेलावच लागणारं आहे.म्हणून बापाच्या पायाकडे अन् देहाकडे पाहून आत्मरंगी कवितेचा अनुबंध अक्षर मयहोतो.लेकाची कविता पेपरात छापून येते.चहाच्या टपरीवर लोकं बापाला चहा पाजून कवी लेकाचं कौतुक करतात.तेव्हा कवीचा बाप डोळ्यातील अमोघ आनंद व लेकाचा अभिमान ईश्वराला अर्पण करून नमाज अदा करायला जातो.बाप गेल्यावर ही रोज अब्बाची आठवण काढणारी अम्मी, आज तेरे अब्बा रहते तो यह हराभरा तेरा खुशी का यह आंगन देखकर कितना खुश होतेया कवितेतच सृजन समर्पक विवेचक कवितेच्या प्रस्तावनेत डॉ.ऋषीकेश कांबळे लिहितात,"कवी हबीब भंडारेची कविता माणसांचं जगणं जसं मांडते, तसं ती मानवी संबंधांचाही तेवढ्याच गांभीर्याने विचार करते.भौतिक वास्तव हा त्यांच्या कवितेचा श्वास आहे.म्हणूनचत्यांच्या कवितेत वास्तवाचे सगळेच ताणतणाव ठसठशीतपणे अभिव्यक्त झाले आहेत.मानवी मन आणि मानवी वर्तन त्यांच्या कवितेतून ओसंडून

वाहत असल्याचंदिसून येतं.अनुभव संपन्नतेमुळं त्यांच्या कवितेत येणारी प्रतिमासुष्टी ही स्वतंत्र असल्याचंही दिसून येतं.भंडारे यांच्या कवितेला वगळून मराठी कवितेचा विचार करता येणार नाही,इतकी सशक्तता यांच्या कवितेत प्रकट झाल्याचं दिसून येतं.मराठीतील लक्षवेधी लक्षणीय कवितेपैकी हबीब भंडारे यांची कविता आहे.* एक अनोखा प्रवास या कवितेचा असल्याने मराठवाड्यातील वसंपूर्ण महाराष्ट्रातील मुसलमान फकिर यांच्या जगण्याची चित्तरकथा अस्सल जखमेचा भाळ दाखवते.पण कुठेही उरबडवेपणा यात दिसतं नाही.अतिशय संयत मनोभूमिकेतून हा विद्रोह मनांत झिरपत जातो.जसा,"जगणं म्हणजे आळसावलेल्या मृत्यूच्या तोंडातलं,काही वेळ लांबलेलं लांबलचक,उधार श्वासाचं गाणं" (जगणं म्हणजे..) जगण्या मरण्याची व्यापकता या दोघांमध्ये हा द्वेत अद्वैतचा संघर्ष म्हणजे आयुष्य.नीतीमूल्यांच्या संस्कारसंपन्न बंधनातून मुक्त व्यक्त होणारी ही कविता आहे ती या अनभिज्ञ विश्वाचे दर्शन घडविते.सुखाची संकल्पना, स्वरूप -विशेष या साऱ्याच गोष्टी पासून दुरापास्त असलेला एक संवर्ग यांची कविता वास्तवाचे भान आपणास देऊन जाते.ही खरीतर एक सृजनशील आत्मकथा आहे.असे ही एक विश्व आहे.या कविते, मुस्लिम स्त्रिया,त्यांच्या कष्टाची अभंगवाणी,रोजे,नमाज रितभात,अन्न वस्त्र निवारा या मूलभूत गरजांच्या पूर्ततेसाठीचा रोजचा संघर्ष अटळ आहे.म्हणून मृत्यूचंअनिश्चित सावट सारून जगण्याशी झुंज चालूच आहे.*"पाखरं दाणे सोडून टिपू लागलीत, दुःख सज्जन माणसाचं,गाऊ लागलीत हिरवी झाड, आशयगर्भ गाणंमाळावरल्या होरपळलेल्या कणसाचं...*(तप्त उन्हाचे प्याले आणि नकारात्मक झळा)या कवितेने वाङ्मयीन अधिष्ठान प्राप्त केले आहे.या कवितेला मूल्यअधिष्ठान प्राप्त झाले आहे.कारणसर्वव्यापक समाज बांधवांची मांदियाळी या कवितेमधून संपन्नतेने आले आहे.

△मृत्यूच्या अनिश्चित सावटाखाली:-हबीब भंडारे

△प्रकाशक:-गोदा प्रकाशन, संभाजीनगर

△प्रथमावृत्ती:-२६जानेवारी २०२५

△मुखपृष्ठ:-संतुलक गोळेगावकर

△मूल्य:-२५०

△पुस्तक परिचय:- डॉ प्रभाकर शेळके, जालना

बातम्या व जाहिरातीसाठी संपर्क 7588005002

महाराष्ट्रातील प्रत्येक तालुक्यात प्रतिनिधी नेमणे आहे.

कृपया दुपारी 12 ते रात्री 8 या वेळेत संपर्क करा.

संपर्क क्र. 7588005002